

hed, kan der vel ogsaa være andre Grunde for, at man kunde ønske — jeg vil ikke sige at opfatte Balget, indtil Afhændelsen af Krongodset var heelt færdig — men maaffee dog at lade det henstaae til næste Rigsdagssession, til hvilken Tid man navnlig vil have nogen Erfaring med Hensyn til Udførelsen af det Hverv, som er overdraget to Mænd af Thinget og var paatænkt at overdrages mig, hvis ikke min nuværende Stilling havde hindret mig i at overtage det. Regjeringen har derfor ikke betænkt at udnævne en Formand i denne Session, medmindre der derfor skulde være en Stemning i Thingene; thi i saa Fald vil Regjeringen ikke lægge videre Vægt paa sin Mening i saa Henseende, men da stride til Balget af en Formand. Da nu den ærede Taler har yttret sig med megen Bestemthed for, at der strax bør ske Valg, vil jeg antage, at det, naar der ikke i Thinget yttres sig nogen anden Anskuelse, er dette Things Mening, at Commissionens Medlemmer strax bør udnævnes, og der vil da blive taget Hensyn hertil ved Regjeringens Bestemmelse.

Orsted: Jeg skal blot endnu gjøre et Par Bemærkninger. Det var vistnok en velsigelig Feiltagelse af mig, at jeg yttrede, at Pluraliteten i Commissionen var ubetinget afgjørende; men jeg finder dog ogsaa den Fremgangsmaade, som er sat iftedetfor den oprindeligt foreslaaede, at være noget mislig, nemlig den, at enkelte Gaardes Værdi skal afgjøres ved Lov, hvilket blandt Andet kan have tilfølgende, at naar de tre forskellige Grene af den lovgivende Magt ikke kunne blive enige, saa bliver Sagen ikke tilendebragt. Forsaavidt der

næst den ærede Kirke- og Underviisningsminister har erindret om en Tid, da det blev Bønderne baade paa Sorø Akademie og paa Universitetsgodset meget besværligt at udrede de Afgifter, som vare blevne paalagte dem i Overeensstemmelse med de Bilkaar, som i sin Tid af Rentekammeret, navnlig ved Grev Reventlow's Medvirkning, vare blevne bestemte, da maa jeg dertil bemærke, at det var denne Periode — saavidt jeg opfattede, nævnte han 1820 eller 1821 — hvori Landeindomsbesidderne i Almindelighed vare høist fortrykte, og jeg troer at det, hvorved de omkvæstionerede Besiddere vare trykkede, ikke var selve Afgiften, som, da den bestod i Korn, ikke kunde være særdeles byrdefuld i den Tid, men at det var deres øvrige Forhold og navnlig det, at de fleste af dem havde siden kjøbt deres Gaarde, og ved at overtage en ikke ubetydelig Prioritet — at det var det, der trykkede dem. Søvrigt fik de dog, da det saaledes blev dem besværligt at udrede disse Afgifter, en Lettelse deri, saaledes som det altid har været Tilfældet med Hensyn til de Forhold, som umiddelbart vare afhængige af Kongen og Regjeringen. Men jeg troer, at man i den samme Periode vil finde en meget stor Mængde af Eiendomsbesiddere, som maatte gaae fra Huus og Gaard, fordi de havde kjøbt deres Eiendomme for Capitaler og derved paadraget sig Gjæld, som vel meget godt kunde dækkes ved Eiendommene under de ældre Forhold, men som under de for Landmanden uheldige Forhold, som netop fandt Sted i Perioden fra 1820 til 1827 eller 1828, ikke længere svarede dertil.